

OVER SCHULD GESPROKEN

Toneelspel in drie bedrijven

door

MAYO DE GRAAF

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **OVER SCHULD GESPROKEN** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **MAYO DE GRAAF** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **6** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

LIVIA - elegante vrouw van ongeveer veertig, in eerste instantie wat zeurderig, spottend en negatief, later begripvol en meelevend, getekend door de teleurstellingen, getrouwd met Henri, ongewild kinderloos.

LOES - vlotte vrouw, ongeveer veertig, sociaal, schijnbaar gelukkig, toeverlaat van Livia, reden betrokkenheid wordt vanavond duidelijk, getrouwd met Stef, moeder van Sandra en Jochem.

WENDELA - ongeveer veertig, verzorgd, altijd bezig met Winnifred, bang voor water, oplettend, zorgzaam, dankbaar, opbeurend, totdat irritaties toeslaan en haar ware aard naar boven komt, getrouwd met Karel.

JOAN - vlotte vrouw, zelfde leeftijd, emotioneel, durft verleden niet los te laten ondanks aansporing van Wendela, eenzaam, nadenkend, moeder van overleden Daniel, weduwe van Serge.

WINNIFRED - eind twintig, door hersenbeschadiging kinds, vrolijk, onhandig, opstandig, herinnert zich met flarden het gebeurde, soms alert, soms afwezig, afwisselend zorgenkindje en emotionele vrouw.

JUFFROUW SON - serveerster, objectief, betrokken bij Winnifred, behulpzaam, druk bezig.

DECOR:

Eetzaaltje in hotel. Palmen, gedrapeerde gordijnen. Eventueel figuranten aan tafel op achtergrond.

EERSTE BEDRIJF

Twee dames aan een tafeltje rechts. Links Livia, rechts Loes.

Livia: Juffrouw Son!

Serveerster: Mevrouw?

Livia: Juffrouw Son, doe me een plezier en haal eens een mooi flesje witte wijn voor me. Een lekkere zoete, geen droge. Mevrouw hier houdt wel van droog, maar ik niet. Beendroog als het aan haar ligt. Maar daar kan ik niet tegen. Ik krijg er het zuur van. Dus een soepel wit wijntje, kan dat?

Serveerster: Een half flesje?

Livia: Een half flesje. Dat is genoeg, dank je. *(serveerster loopt weg)* O! En juffrouw Son? Een schoon servet graag. Deze is niet schoon. *(wappert met servet)* Dat vind ik niet fris, zo'n viezig servet. Zeg dat maar tegen de manager. Die moet daarop letten, vind ik. Het is niet persoonlijk tegen jou hoor. Jij kan er niets aan doen. Maar schone servetten zijn een must.

Serveerster: Natuurlijk mevrouw.

Livia: En die asbak kan wel weg. Wij roken niet, juffrouw Son.

Serveerster: Goed mevrouw.

Livia: Het neemt alleen maar onnodig ruimte in beslag. Daarom zeg ik het. Niets persoonlijk hoor, integendeel. Jij doet erg je best, niet Loes? *(serveerster af)*

Loes: Moet je je nou zo aanstellen? Dat kind heeft het al druk genoeg. De hele dag rent ze heen en weer. Dan moet je niet gaan zeuren over een asbak. Als je 'm niet gebruikt, schuif je 'm gewoon weg.

Livia: Maar dat servet was niet schoon.

Loes: Je zanikt maar wat. Alles is kraakhelder. Het is niet de eerste keer dat we hier komen. We komen hier juist omdat het zo schoon is. Moet je niet gaan zeuren over die servetten, Livia. Moet je nou niet doen.

Livia: Denk je dat ze er weer zijn? Die mensen van gisteravond?

Loes: Die drie?

Livia: Aan dat tafeltje?

Loes: Er is wel gedekt.

Livia: Dat zegt niets. Alle tafeltjes zijn gedekt... Ik ben benieuwd wat we krijgen vanavond. Het ruikt goed.

Loes: Ik denk wel dat ze komen. Rare mensen...

Livia: Die ene is niet wijs, *(serveerster komt op en toont etiket van fles wijn)* O! heerlijk wijntje, juffrouw Son! Prima, ja schenk maar in. We vroegen ons net af of die charmante dames van hiernaast vandaag

ook weer van de partij zijn.

Serveerster: Ja mevrouw. De dames dineren thuis vanavond.

Livia: Zeg eens? Wat voor mensen zijn het? Komen ze van hier? Het lijkt ons zo'n éinig stel!

Serveerster: Dat zou ik niet weten, mevrouw. Kan ik verder nog iets voor u doen?

Livia: Mmm, echt lekker wijntje. Nee hoor, alles is volledig naar wens, hè Loes? Zijn ze familie van elkaar?

Serveerster: Ik weet het niet, mevrouw.

Livia: Ik denk het wel. Ze hebben iets gemeen. Ik denk dat het drie zussen zijn.

Serveerster: Dat is mogelijk.

Livia: Zusjes, ja. Op de een of andere manier zie je dat. Zusjes gaan anders met elkaar om dan vriendinnen. (*serveerster af*)

Loes: Ze dineren thuis vanavond. Wat klinkt dat sjiek, ze dineren thuis.

Livia: Die ene klopt niet, hè. Gisteravond had ze een beer bij zich. Een knuffelbeer! Dan moet je toch wel goed gek zijn. Ik zie mij al met een knuffelbeer de eetzaal van een hotel binnenkomen. Om te gaan dineren! Belachelijk zeg.

Loes: Trek het je niet aan. Heeft Henri nog gebeld?

Livia (*ernstig*): Die vindt het lekker rustig als ik weg ben. Nee, die belt niet.

Loes: Hoe gaat 't nu met hem?

Livia (*trekt haar schouders op*): Moeilijk, je weet wel. Ik probeer de schijn nog een beetje op te houden, maar hij zakt soms helemaal weg.

Loes: Hij accepteert het nog altijd niet, hè?

Livia: Nee. Dat komt ook omdat hij er nooit over gepraat heeft. Ik had jou nog tenminste. Hoe lang hebben wij er niet over gesproken.

Loes: En gehuild.

Livia: En gehuild ja. Zeker de ene keer. Mijn god, als ik daaraan terug denk.

Loes: Doe maar niet.

Livia: Nee, ik doe het niet meer. Je schiet er toch niets mee op. Het is nou eenmaal zo. Jij bent altijd mijn steun en toeverlaat geweest. Maar voor Henri is en blijft het moeilijk.

Loes: Vrouwen praten makkelijker over emoties dan mannen.

Livia: Mannen praten überhaupt moeilijk over zulke dingen. Ik probeer het wel, maar ik kan niet tot hem doordringen. Hij vindt het vervelend. Hij wil met rust gelaten worden, niet meer herinnerd worden aan - daaraan. Je zou toch denken dat je door zoiets juist een sterke band krijgt, maar bij ons is dat niet het geval. Wij zijn uit

elkaar gegroeid. Soms ben ik wel eens bang dat hij een ander zoekt.

Loes: Henri? Nee, dat doet ie nooit.

Livia: Hij is achtenveertig. Nog jong genoeg.

Loes: Henri houdt van je.

Livia: Voor mannen speelt leeftijd geen rol, maar als ik m'n haar niet verf ben ik hopeloos grijs, weet je dat?

Loes: Dat komt door de zorgen.

Livia: Ben je gek, dat komt door de leeftijd. Dat gaat helemaal vanzelf, hoef je niets voor te doen. Grijs haar en rimpels. En straks krijg ik ook nog leervlekken op m'n handen.

Loes: Dat hoeft helemaal niet.

Livia: Mijn moeder had het ook. Van die grote vlekken.

Loes: Wat maakt het uit allemaal. Als je maar gezond blijft. Rimpels zijn totaal onbelangrijk. Stef vindt het juist interessant, mijn rimpels. Tenminste, dat zegt ie.

Livia: Het is in elk geval lief dat hij het zegt. Hoe is het met 'm?

Loes: Gaat.

Livia: Niet echt?

Loes: Nee, niet echt. De zaak loopt achteruit. Sinds de binnenstad autovrij is, hebben we een knauw gekregen. En je weet, de zaak is zijn leven.

Livia: Waar is hij nu?

Loes: Sandra is een weekje thuisgekomen. Het is uit met haar vriend.

Livia: Hoe gaat 't met haar?

Loes: Ze lijdt zeer onder het liefdesverdriet, maar haar studie gaat prima. Aan het eind van het jaar doet ze haar kandidaats.

Livia: Stef is een goede vader. Die helpt z'n dochter er wel weer bovenop.

Loes: Daarom kon ik ook makkelijk weg. Ze hebben mij helemaal niet nodig. Dat zijn twee handen op één buik.

Livia: Altijd zo geweest, o, gots! (*giechelt*) Ze heeft die beer weer bij zich!

Joan, Winnifred en Wendela komen op. Gaan aan belendend tafeltje zitten. Joan rechts, naast Livia. Wendela in het midden, Winnifred links. Winnifred zet beer op stoel.

Livia (*te hard fluisterend*): Het is toch niet te geloven? Dat mens is niet goed wijs.

Loes: Sst, stil nou. Goedenavond, dames.

Livia: Goedenavond.

Wendela en Joan: Goedenavond.

Winnifred (*opgetogen*): Dag!

Livia: Dag mevrouw.

De nieuwkomers praten gedempt. Serveerster brengt karaf water en een mandje stokbrood. Loes en Livia spreken zachtjes door. Winnifred trekt de aandacht. Haar beer valt steeds om. Serveerster brengt soep.

Livia: Dank je wel.

Loes: Ja lekker, dank je. (*Livia en Loes eten*)

Wendela: Niet doen, Winnifred. De beer hoeft niet te drinken.

Winnifred: Beer dorst!

Wendela: De beer heeft geen dorst, hij hoeft niet te drinken. (*tegen Joan*) Ik heb best trek.

Joan: Heb je die twee hiernaast gezien? Wat een tutjes.

Wendela: Vooral die ene. Aan jouw kant. Die heeft gisteravond ook al de hele tijd zitten kijken. Doe maar niet, Winnifred. De beer hoeft niet te drinken.

Joan: Laat ze kijken.

Wendela: Tuurlijk, laat ze maar kijken. Daar zijn we inmiddels wel aan gewend. Ze geniet hier volgens mij echt. Vind je het leuk, Winnifred?

Winnifred (*opgetogen*): Patat!

Wendela: Ze is nog altijd dol op hotels.

Joan: Slaapt ze een beetje?

Wendela: Ze snurkt als een kerel. Soms nog erger dan Karel.

Joan: Dat komt misschien door de medicijnen.

Wendela: Kom jij ook een beetje tot rust hier?

Joan: Ach jawel... Maar 't is straks zo stil als ik weer thuiskom. Die eenzaamheid, dat is 't ergste. Nou heb ik wel m'n werk, m'n kennissen, maar dat thuiskomen, hè? Daar wen je nooit aan. En 't wordt in december al tien jaar.

Wendela: Ik weet het. Vijftien december.

Joan: Ja.

Wendela: Denk je nooit eens aan een ander?

Joan: Soms. Maar ik kan het me niet voorstellen. Serge was nou eenmaal mijn leven, mijn grote liefde. Ik heb zoveel van 'm gehouden, ondanks zijn eh... nou ja. Daarom was ik ook zo blij met Daniel. Dan had ik tenminste altijd iets van hem om me heen... Alsof ik het wist.

Wendela: Alsof je wist wat er ging gebeuren, ja.

Joan: Ach, je vergeet het nooit.

Wendela: Natuurlijk vergeet je zoiets niet. Serge en Daniel... Je hebt

het niet makkelijk gehad, Joan. Eigenlijk zou je helemaal opnieuw moeten beginnen. Een heel nieuw leven. Gewoon het verleden afsluiten, deksel erop, weg ermee. Je bent nog zo jong.

Joan: Maar te oud voor kinderen. Ze morst.

Wendela: Toe Winnifred, kijk nou uit. Je morst! Nee, de beer hoeft niet te drinken. De beer heeft geen dorst.

Winnifred: Patatjes?

Wendela: Ik zal het vragen, ah! Juffrouw. Hebt u een portie patat voor mijn zus?

Serveerster: Natuurlijk. Eet ze verder gewoon met u mee?

Joan: Ze is een kleine eter. Ze krijgt wel wat van ons.

Serveerster: Prima. Wilt u iets drinken?

Joan: Een flesje huiswijn, rode. En jij, Winnifred? Een sapje?

Winnifred: Cola!

Joan: Dat is niet gezond, neem lekker een sapje.

Winnifred: Cola!

Wendela: Een colaatje dan maar. 't Is vakantie.

Serveerster: Een patat, een cola, een flesje rode huiswijn en tweemaal de dagschotel. *(tegen Winnifred)* Wil je een bordje soep?

Winnifred *(kijkt Wendela en Joan aan. Ze knikken)*: Ja!

Wendela: Een klein beetje maar. Ze eet niet zoveel.

Serveerster *(knikt, verschuift iets op het tafeltje)*: Wat een lieve beer. Is die van jou?

Winnifred *(pakt beer)*: Nee, niet van mij. Van Daniel! *(stilte)* Daniel is weg. Helemaal weg. Ik zoek en zoek. Alles weg. Wendela? *(serveerster onzeker af)*

Joan: Hoe is het toch mogelijk

Wendela: Ze heeft een goed geheugen. Hè lieverd? *(streelt zus over de wang)* Laten we het over iets anders hebben. Wat zullen we morgen gaan doen?

Joan: Eh... ja. Wat zullen we morgen gaan doen. Naar het dolfinarium?

Wendela: Nee zeg, al dat water, alsjeblieft...

Joan: Sorry. We kunnen een tochtje maken naar het bos. Dan zetten we de auto ergens neer en maken we een wandeling. Misschien kunnen we ergens iets eten, pannekoeken of zo.

Winnifred: Mmm!

Wendela: Dat vind jij wel lekker, hè?

Winnifred: Pannekoeken!

Joan: Morgen.... nu krijg je patatjes. *(serveerster op met eten)* Maar eerst een bordje soep, kijk eens uit, Winnifred. Zo kan de juffrouw er niet bij.

Serveerster: Eet u smakelijk.

Winnifred (*houdt beer omhoog*): Van Daniel!

Joan: Dank u wel. Kijk uit, Winnifred, anders mors je. En dan krijg je die hete soep over je heen.

Wendela: Wacht ik help je wel.

Livia: Zie je wel, het zijn zusjes.

Loes: Ik hoorde ook zoiets. Het lijkt wel alsof ze is blijven steken in haar ontwikkeling. Ze is op de een of andere manier gewoon niet verder gekomen.

Livia: Het zal wel een ziekte zijn. Dat lees je weleens. Dan verschrompelen de hersencellen. Proost.

Loes: Of drank, misschien? Ze ziet er een beetje vreemd uit, hè? Wie weet is ze wel vreselijk aan de drank geweest. Alcohol tast je hersens aan, proost.

Livia: Ik weet het wel zeker. Ik zag haar handen trillen. Zit die ene haar nou te voeren?

Loes: Ga eens iets naar achter? Ik zie zo niks.

Livia: Zo?

Loes: Ja, ze wordt gevoerd. Wat vreselijk.

Livia: Wat een vertoning. Zit je in een goed hotel nog naast een gek.

Loes: Je hoeft niet te kijken.

Livia: Maar ik zie het toch?

Loes: Jij ziet niets. Ik zie het.

Livia: Daar gaat het niet om. Het gaat om het idee. We zouden eens met de manager kunnen praten.

Loes: Een hotelmanager denkt alleen maar aan geld. Wat kan hem het nou schelen wat er in de eetzaal gebeurt.

Livia: Precies, dat bedoel ik. Wij zijn er toch ook nog? Hij moet aan zijn gasten denken. Straks gaat ze nog boeren.

Loes: Dat doet ze niet. Maar ze gooit nu wel haar glas om.

Livia: Echt?

Loes: Alles gaat over de tafel. En die ene, die kenau, die ruimt het op. En o, die ander ook. Ze zijn wel met haar bezig, hoor. Wat een toestand. (*serveerster op met eten*) O, dank je, juffrouw Son, een varkenshaasje met roomsaus. Dat is niet goed voor de lijn, maar enfin, het is vakantie.

Livia: Dank je wel. Is de manager aanwezig?

Serveerster: Kan ik u ergens mee helpen, mevrouw?

Livia (*en Loes wisselen blik van verstandhouding*): Nee nog niet. Het gaat om eh..... om die mensen hiernaast, juffrouw Son. Kijk, het moet natuurlijk niet te erg worden. We betalen het volle pond en we willen waar voor ons geld.

Loes: Ach, het valt nu nog wel mee. (*serveerster draait zich om. Zet in*

voorbijgaan de beer recht) Je moet 'n beetje opletten wat je zegt, Livia.

Livia: Als ze geen rekening met ons houden, dan gaan we mooi weg. We zijn niet getrouwd met dit hotel, hoor. We kunnen gaan en staan waar we willen.

Loes: We zitten toch goed? En tot nu toe hebben we geen reden tot klagen. Ze gedraagt zich best netjes.

Livia: Maar ze moet niet gaan boeren. Of smakken. Of smerige geluiden maken.

Loes: Doet ze toch ook niet? Smaakt het?

Livia: Ik houd niet van varkenshaas.

Loes: Ik ook niet. Maar de kok heeft zijn best gedaan. Zo moet je het maar bekijken.

Joan: Zitten ze nog te kijken?

Wendela: Ik kan het niet goed zien.

Joan (*leunt iets opzij*): Zo?

Wendela: Ja. Ze hebben het over ons. Gek hè? Dat je kan zien dat er over je gepraat wordt zonder dat je kan verstaan wat ze zeggen.

Joan: Je ziet het aan de houding. Het gaat natuurlijk over Winnifred.

Wendela: Ze doen maar. Het lijkt me echt een stel van die burgertutjes. Vriendinnen, denk ik. Geen zussen, dat zie je zo. Zusjes gaan anders met elkaar om.

Joan: Misschien zijn het wel echte vriendinnen, als je begrijpt wat ik bedoel.

Wendela: Die ene draagt een trouwring. Trouwens, die andere ook.

Joan: Zie je wel?

Wendela: Ik kan niet meer kijken. Het valt te veel op. Ze hebben wel alle twee een eigen kamer.

Joan: Hoe weet je dat?

Wendela: Dat zag ik vanochtend. Bovendien lijken het me geen lesbische types. Ik denk dat het gewone vriendinnen zijn. Jij bent toch ook een gewone vriendin?

Joan (*legt hand op die van Wendela*): Nou... eerlijk gezegd vind ik je wel erg aantrekkelijk, lieve Wendela. Ik droom wel eens van je... soms...

Wendela (*trekt hand terug*): Houd op, eng mens. Straks denken ze nog dat het echt is ook!

Joan (*gespeeld*): Maar dat hindert toch niet, Wendela... Iedereen mag weten wat wij voor elkaar voelen. Onze liefde hoeft toch niet geheim te blijven?

Wendela (*lachend tegen Winnifred*): Ze is gek, hoor. Luister maar niet. (*tegen Joan*) Doe nou normaal, idioot. Soms ben je nog een echte

puber. Die ene zit te kijken of ze vuur ziet branden.

Joan: Kan mij dat nou schelen. We zien die mensen toch nooit meer.
Ze morst.

Wendela: Voorzichtig lieverd, je morst. En daar komt je patat. Lekker, hè? Kijk uit, dat is heet! Ja, nu heb je je gebrand, dommerd. Nee, niet met je handen. Netjes met een vork. Zoals je geleerd hebt. *(serveerster op met eten, daarna gelijk weer af)* Dank u wel, mmm, een varkenshaasje.

Joan: Met roomsaus. Dat is niet zo goed voor de lijn.

Wendela: Jij hoeft toch niet op de lijn te letten?

Joan: Sinds ik niet meer rook ben ik drie kilo aangekomen. En op onze leeftijd moet je een beetje gaan oppassen. Weet je dat ik al behoorlijk grijs word?

Wendela: Wie niet? Daar hoef je niets voor te doen. Dat gaat allemaal vanzelf. Wacht, Winnifred, zo gaat dat niet. Ik snijd het vlees wel voor je. Ik heb trouwens een kleurspoeling genomen. Zie je dat niet?

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto